

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 4715/2019
09.12.2020. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Јасминке Станојевић, председника већа, Бисерке Живановић и Весна Поповић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Живко Остојић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, Министарство одбране – Команда НСК, коју заступа Војно правобранилаштво, Београд, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца, изјављеној против решења Апелационог суда у Новом Саду Гж 975/16 од 26.06.2018. године, у седници одржаној 09.12.2020. године, донео је

РЕШЕЊЕ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиоца изјављена против решења Апелационог суда у Новом Саду Гж 975/16 од 26.06.2018. године.

ОДБИЈА СЕ захтев тужиоца за накнаду ревизијских трошкова.

Образложење

Решењем Апелационог суда у Новом Саду Гж 975/16 од 26.06.2018. године, није дозвољено понављање поступка пред Апелационим судом у Новом Саду по жалби тужене изјављеној против пресуде Основног суда у Новом Саду П 259/2011 од 26.10.2015. године.

Против решења другостепеног суда тужилац је благовремено изјавио ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану одлуку, на основу члана 399. у вези члана 412. став 4. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, број 125/04 и 111/09), који се примењује на основу одредбе члана 506. став 1. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, број 72/11 ... 55/14), па је нашао да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 361. став 2. тачка 9. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а ревизијом се не указује на битне повреде поступка.

Према чињеничном стању на коме је заснована побијана одлука, тужилац је дана 24.04.2017. године, поднео предлог за понављање поступка правноснажно окончаног пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж1 975/16 од 05.04.2016.

године, којом је преиначена пресуда Основног суда у Новом Саду П 259/11 од 26.10.2015. године, у усвајајућем делу и одбијен тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужена да му накнади штету на име разлике између просечне зараде у РС (увећане за 30%) и примљених накнада за време незапослености од НЗС и инвалидских примања по основу незапослености, умањену за преосталу радну способност за период од 01.08.2009. године до 31.08.2015. године. Тужилац је предлог засновао на члану 422. став 1. тачка 11. ЗПП, а као разлог за понављање поступка истакао да је Уставни суд у поступцима по уставним жалбама у више предмета (Уж 4083/2014, Уж 2670/2015, Уж 2390/2012 и Уж 1799/2012), утврдио повреду права подносилаца уставне жалбе на правично суђење, као и на судску праксу апелационих судова и Врховног касационог суда. Навео је да се тужилац налази у истој чињенично-правној ситуацији као и подносиоци наведених уставних жалби, због чега су испуњени услови за понављање поступка, јер се дејство цитираних одлука Уставног суда (Уж 4083/2014, Уж 2670/2015, Уж 2390/2012 и Уж 1799/2012) може односити и на спорни правни однос у конкретном предмету.

Одлучујући о предлогу за понављање поступка Апелациони суд у Новом Саду решењем Гж1 975/16 од 26.06.2018. године, није дозволио понављање поступка пред Апелационим судом у Новом Саду по жалби тужене изјављеној против пресуде Основног суда у Новом Саду П 259/11 од 26.10.2015. године, јер дејство одлуке Уставног суда не може да се прошири на сличне појединачне акте који нису били предмет одлучивања Уставног суда, нити на лица на која се ти акти непосредно не односе. Ово из разлога што је изменама ЗПП-а уређено питање понављање поступка на основу одлуке Уставног суда тако да се конкретан парнични поступак може поновити, под условом да је Уставни суд претходно својом одлуком изричито утврдио да је у том парничном поступку странци повређено или ускраћено право и слобода гарантована Уставом. Како оспорена одлука у овом предмету (Гж1 975/16 од 05.04.2016. године) није била предмет уставносудске контроле у поступку по уставној жалби, суд је закључио да нема места примени ни одредбе члана 422. тачка 11. ЗПП.

По оцени Врховног касационог суда, правилно је решењем апелационог суда примењена одредба члана 422. став 1. тачка 11. ранијег ЗПП и није дозвољено понављање правноснажно окончаног поступка, јер у конкретном случају нису испуњени услови за понављање поступка.

Одредбом члана 422. тачка 11. ЗПП, прописано је да се поступак који је одлуком суда правноснажно завршен, може поновити по предлогу странке, ако је у поступку по уставној жалби, Уставни суд утврдио повреду или ускраћивање људског или мањинског права и слободе зајемчене Уставом у парничном поступку.

Одредбом члана 87. Закона о Уставном суду („Сл. гласник РС“, бр.109/07 и 99/11), прописано је да ако је појединачним актом или радњом повређено или ускраћено Уставом зајемчено људско или мањинско право и слобода више лица, а само неки од њих су поднели уставну жалбу, одлука Уставног суда односи се и на лица која нису поднела уставну жалбу, ако се налазе у истој правној ситуацији.

Дејство конкретне одлуке Уставног суда по уставној жалби, у погледу утврђења повреде зајемченог права и поништаја судске одлуке, може се проширити и на лица која нису поднела уставну жалбу, само под условом да Уставни суд у поступку који води по уставној жалби утврди да ли су испуњени услови из одредбе члана 87. Закона о

Уставном суду и оцени да је то нужно у конкретном случају, те да исто изричито утврди својом одлуком, односно да својом одлуком одреди круг лица на која проширује дејство своје одлуке. Закон о парничном поступку, не даје могућност редовним судовима да у поступку по предлогу за понављање поступка, на основу члана 87. Закона о Уставном суду, сами прошире дејство одлуке Уставног суда на трећа лица, а посебно не на лица која су била странке у неком другом правноснажно окончаном парничном поступку, која се по оцени редовног суда налазе у истој правној ситуацији као и лице на које конкретна одлука Уставног суда производи непосредно правно дејство.

Супротно наводима ревизије правилно је побијаном одлуком закључено да из законских одредаба почев од 2009. године изменама ЗПП-а, дејство одлуке Уставног суда не може се проширити на сличне појединачне акте који нису били предмет одлучивања Уставног суда, нити на лица на која се ти акти непосредно не односе. Наиме, према Закону о Уставном суду, постоји правна могућност проширеног дејства ових одлука Уставног суда и на трећа лица, али је она условљена постојањем и остваривањем одређених услова утврђених Законом. То значи да нема аутоматског проширеног дејства одлуке Уставног суда на трећа лица, јер уколико би редован суд у поступку по предлогу за понављање поступка сам применио одредбу члана 87. Закона о Уставном суду и проширио дејство одлуке Уставног суда на лица која нису учесници конкретног парничног поступка већ странке у неком другом правноснажно окончаном поступку, тиме би редован суд утврђивао повреду уставног права, а на шта није надлежан.

Имајући у виду напред наведено, као и чињеницу да у односу на тужиоца није донета одлука Уставног суда, нити да постоји одлука Уставног суда која би имала проширено дејство у конкретној правној ствари, нити се применом члана 87. Закона о Уставном суду, дејство одлуке Уставног суда на које се тужилац позива може проширити на њега, односно иста не представља разлог за понављање поступка, Врховни касациони суд је на основу члана 405. став 1. у вези члана 412. став 4. ЗПП, одлучио као у ставу првом изреке.

Тужиоцу нису досуђени трошкови ревизијског поступка, с обзиром да није успео у ревизијском поступку, због чега је применом члана 161. став 1. ЗПП, одлучено као у ставу другом изреке.

Председник већа - судија
Јасминка Станојевић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић